

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Олександрійського геріатричного пансіонату з
спеціальним відділенням**

18.07.2024

м. Кропивницький, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням (далі – пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Лугова Галина Леонідівна - представник Уповноваженого в Кіровоградській області;

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв (керівник групи НПМ).

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Гетьмана Мазепи, 10, м. Олександрія, Олександрійський район, Кіровоградська область.

Керівник закладу – директор Богоявленська Олена Миколаївна (на посаді з 2023).

Згідно з Положенням про Олександрійський геріатричний пансіонат з спеціальним відділенням, затвердженим наказом директора департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації від 11.12.2003, пансіонат є стаціонарною соціально-медичною установою загального типу для постійного проживання громадян похилого віку та інвалідів, що звільнилися з місць ув'язнення, а також тих, хто визнаний хронічними алкоголіками та наркоманами, які не мають свого житла, а також близьких родичів, які за законом повинні їх утримувати, та потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування (далі – Пансіонат).

Пансіонат розрахований на перебування 160 осіб. На день відвідування в закладі перебувало 159 підопічних (59 осіб – жінки, 100 осіб – чоловіки), з них 94 підопічних закладу є особами з інвалідністю. В установі 102 ліжкових хворих підопічних та 39 підопічних відносяться до маломобільних груп населення. Окрім того, 54 підопічних закладу мають статус внутрішньо переміщених осіб (з Донецької області).

У пансіонаті функціонує п'ять відділень: чоловіче (для осіб з інвалідністю, користувачів крісел колісних); жіноче; змішане (жінки та сімейні пари); чоловіче; ліжкові хворі.

Відповідно до Положення «Про відділення паліативного догляду громадян похилого віку та осіб з інвалідністю» від 13.04.2020 № 100/1-А утворено відділення паліативного догляду громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі - Відділення), яке є структурним підрозділом Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням, що утворюється для надання особам похилого віку, особам з інвалідністю та хворим (із числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж чотири місяці), які не здатні до самообслуговування та потребують постійного стороннього догляду і перебувають на останніх стадіях перебігу невиліковних захворювань (далі - підопічні), соціальної послуги паліативного догляду з метою забезпечення якісного догляду за ними.

На день відвідування у Відділенні перебувало 26 підопічних.

За період з 01.01.2024 по 18.07.2024 у пансіонаті померло 5 осіб (основні причини смерті: хронічна ішемічна хвороба серця, серцево-судинна недостатність).

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.12.2019 № 2588

заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності медичної практики за спеціальністю організація і управління охороною здоров'я, психіатрія; за спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Штатна чисельність працівників пансіонату складає 108 шт.од., з яких 64 шт.од. – медичний та молодший медичний персонал. Відповідно до штатного розпису на 2024 рік в закладі наявні посади лікарів, а саме: лікар загальної практики – 1 шт.од.

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Закладом здійснюється організація надання вторинної медичної допомоги.

Всі медикаменти зберігаються у відповідних умовах. Під час огляду наявних у закладі медичних препаратів не виявлено ліків з терміном придатності, що минув.

У закладі в кожному відділенні наявні ізолятори (які розраховані на 2-3 особи), до яких розміщуються під час влаштування до пансіонату підопічні на 14 днів для подальшого спостереження та попередження розповсюдження інфекційних захворювань.

Фінансування закладу на 2024 рік складає: загальний фонд – 24 313 110 грн, спеціальний фонд – 5 672 202 грн.

Витрати на харчування на одну особу в день станом на 01.09.2024 складають 123,72 грн витрати на медикаменти на одну особу в день складають 12,24 грн.

У Закладі ліквідовано підсобне господарство та земельні ділянки передано у комунальну власність Олександрійської міської ради.

Заклад забезпечений генератором на випадок відключення електропостачання.

В закладі централізоване водопостачання. Згідно з результатами санітарно-мікробіологічного дослідження вода відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» відповідно до Протоколу № 242 дослідження якості питної води.

Підопічні мають можливість відвідувати магазин та здійснювати покупки два рази на тиждень у супроводі персоналу закладу.

На інформаційних стендах пансіонату розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав.

Територія пансіонату огорожена, вхід та вихід з території здійснюється через контрольно-пропускний пункт.

Територія озеленена, облаштована лавами, альтанками для відпочинку на свіжому повітрі, наявний водограй.

Підопічні проживають у двоповерховій будівлі. Ліжкові хворі та підопічні, які відносяться до маломобільних груп населення, проживають на перших поверхах для забезпечення безперешкодного доступу до свіжого повітря та щоденних прогулянок.

У пансіонаті організовано чотириразове харчування, у тому числі дієтичне. Перспективне меню збалансоване по калорійності і погоджується управлінням Держпродспоживслужби в м. Кропивницький двічі на рік.

В ході відвідування групою НПМ оглянуто харчоблок, їдальню та складські приміщення. В харчоблоці та складських приміщеннях чисто, продукти зберігаються відповідно до встановлених норм (м'ясо, риба, молоко, сир та інші продукти зберігаються окремо один від одного в окремих холодильниках; картопля, цибуля, капуста та інші овочі зберігаються окремо від консервації та круп; на продуктах харчування наявне маркування та

виписано залишок).

Підопічні вільно пересуваються територією закладу, а також мають доступ до своїх житлових кімнат та ліжок протягом дня.

У холах облаштовані зони відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду.

Вікна пансіонату не закріплені.

Житлові кімнати здебільшого розраховані на проживання до трьох осіб.

В закладі працює велика кількість гуртків за інтересами, організовуються дозвілєві заходи (концерти, музичні вечори тощо).

Підопічні забезпечені сезонним одягом.

Працівниками проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур. Неприємні запахи в житлових кімнатах відсутні.

Підопічні в повній мірі забезпечені допоміжними засобами пересування (кріслами-колісними, палицями, милицями тощо) (фото 5, 18).

Адміністрацією закладу створено «Скриньку довіри» для листування з підопічними, а також запроваджено приймальні години, коли мешканці пансіонату можуть звернутися зі своїми скаргами та пропозиціями особисто до директора установи.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 41 підопічними та 7 працівниками закладу. Підопічні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ здійснено 13.04.2021 року. За результатами попереднього відвідування НПМ надано такі рекомендації:

Кіровоградській обласній державній адміністрації та Кіровоградській обласній раді:

Здійснити контроль за виправленням недоліків вказаних в звіті за результатами відвідування Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням;

розглянути можливість, щодо виділення коштів для проведення ремонтних робіт пансіонату:

встановлення металопластикових вікон;

поточний ремонт вбиралень та туалетних кімнат;

ремонт асфальтопокриття пансіонату біля входів для пристосування пересування для осіб на інвалідних візках;

пристосування закладу для осіб похилого віку та для осіб з інвалідністю відповідно до норм ДБН.

Департаменту соціального захисту населення Кіровоградської ОДА:

1. Розглянути питання, щодо проведення службового розслідування та притягнення до відповідальності посадових осіб пансіонату, через застосування в Закладі до підопічних недозволеного методу впливу та дисциплінарного покарання, а саме утримання на одинці в ізольованих закритих приміщеннях.

2. Здійснити контроль, щодо усунення недоліків вказаних у звіті.

Адміністрації Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням:

Здійснити заходи щодо заміни кухонного посуду який має ознаки ржавіння та зношеності;

Забезпечити:

дотримання графіку регулярного оброблення дезінфікуючим розчином та кварцування приміщень;

приватність підопічних в туалетних кімнатах та душових;

достатню площу в кімнатах проживання підопічних;

постійний доступ підопічних до питної води та свіжого повітря;

відповідний температурний режим у кімнатах для проживання;

Провести бесіди з персоналом закладу щодо неналежного поведіння персоналу закладу до підопічних, а саме: заборона застосування принизливого спілкування з використанням образливої лексики з метою приниження гідності.

Надані рекомендації виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У порушення Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 у закладі на час проведення відвідування відсутнє укриття.

Порушення права на гідні умови перебування (стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу», пункти 32 та 35 Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання).

2. Меблі та твердий інвентар повинні відповідати розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами та матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю в інтернатних установах соціального захисту населення не створено належних умов проживання для підопічних.

3. Ванні кімнати та санітарні кімнати та житлові кімнати потребують ремонту: підлога та стеля пошкоджені. Сантехнічне обладнання спеціального відділення має сліди корозії, наявна пліснява (фото 10, 15).

4. У деяких житлових кімнатах ліжка потребують заміни, відсутні приліжкові тумби.

На першому поверсі пансіонату проживають особи, що потребують постійного догляду та особи, що використовують крісла колісні. Спальні кімнати розраховані на проживання 1-3 осіб. Кімнати добре освітлені. Меблі в кімнатах жіночого відділення в хорошому стані. Проте в інших відділеннях меблі в не задовільному стані, потребують заміни.

Разом з тим, на першому поверсі в кімнатах перебувають маломобільні особи, які проживають по 3 осіб, що не дозволяє дотримуватися норм площі проживання на одну особу. Здійснювати маневрування на кріслі колісному складно.

Адміністрація закладу повідомила, що покрівля пансіонату та котел для опалення приміщення потребують проведення ремонтних робіт.

5. Харчоблок потребує проведення ремонту – на вікнах наявна пліснява (фото 14).

Через високу вологість на стінах і віконних відкосах наявна чорна пліснява.

У деяких підопічних постільна білизна була в занедбаному стані, матраци мають ознаки зношеності, що дає привід вважати, що постіль не замінюють за потреби (фото 6).

5. У закладі не забезпечено належного питного режиму. У всіх відділеннях закладу наявні резервуари з питною водою, разом з тим вода у резервуарах була відсутня. Таким чином можна стверджувати, що доступ до питної води обмежений (фото 13).

6. У вбиральнях закладу відсутні двері. На вікнах цих приміщень відсутня непрозора захисна плівка, що порушує право підопічних на приватність.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

7. Згідно штатного розпису в закладі працює лікар загальної практики- 1 штатна одиниця та молодший медперсонал 63 штатних одиниць.

У нічний період часу в пансіонаті залишаються 1 медична сестра та 6 молодших медичних сестер.

8. Медичний блок пансіонату не обладнаний належним чином, відсутній стоматологічний кабінет, кабінет для масажу, гінекологічний кабінет

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9 і 18 Конвенції ООН про прав осіб з інвалідністю, статті 4 і 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

9. Олександрійський геріатричний пансіонат з спеціальним відділенням, який має відділення ліжкових хворих, осіб користувачів крісел колісних та маломобільних груп населення зовсім не пристосований та не обладнаний для потреб осіб похилого віку та осіб з інвалідністю та особливими потребами.

10. У порушення вимог абзацу п'ятого пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – Типове положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 №772, в житлових кімнатах геріатричного відділення відсутні кнопки виклику персоналу, що може призвести до несвоєчасного надання медичної допомоги підопічним.

8. Так будівля пансіонату з центрального входу обладнана пандусом. Пандуси збудовані з відповідним нахилом, що дозволяє особам, користувачам крісел колісних, самотійно пересуватися. Вхідні двері до закладу достатньо широкі, щоб особи, користувачі крісел колісних, могли самотійно пересуватись. Інші входи до будівлі зовсім не пристосовані для осіб на кріслах колісних та маломобільних осіб.

У деяких житлових кімнатах зависокі пороги без пандусу.

Заклад має бібліотеку, яка розташована да другому поверсі будівлі в яку фактично особам, користувачам крісел колісних, потрапити самотійно не можливо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Кіровоградській обласній військовій адміністрації:

Здійснити контроль за виправленням недоліків вказаних в звіті за результатами відвідування до Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням;

Розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті та проведення ремонтних робіт пансіонату.

2. Олександрійського геріатричного пансіонату з спеціальним відділенням:

2.1. Здійснити заходи щодо виведення вологості на стінах та чорної плісняви, а також

проведення ремонтних робіт, фарбування стін, стелі.

2.2. Забезпечити дотримання права на приватність підопічних в санітарно-гігієнічних кімнатах;

2.3. Забезпечити постійний доступ підопічних до питної води та свіжого повітря;

2.4. Забезпечити підопічних чистою постільною білизною, та замінити постільну білизну, яка має ознаки зношеності;

2.5. Поновити меблевий фонд закладу, в частині забезпечення підопічних приліжковими тумбочками для зберігання особистих речей.

Додатки: фотоматеріали – на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Ольга ГРИГОРЕНКО

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

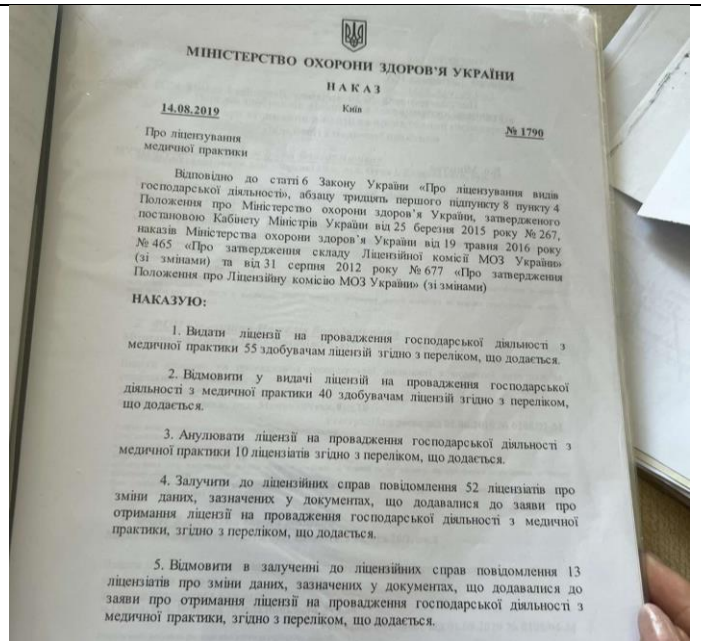

фото 5

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9

фото 10

фото 11

фото 12

фото 13

фото 14

фото 15

фото 16

Фото 17

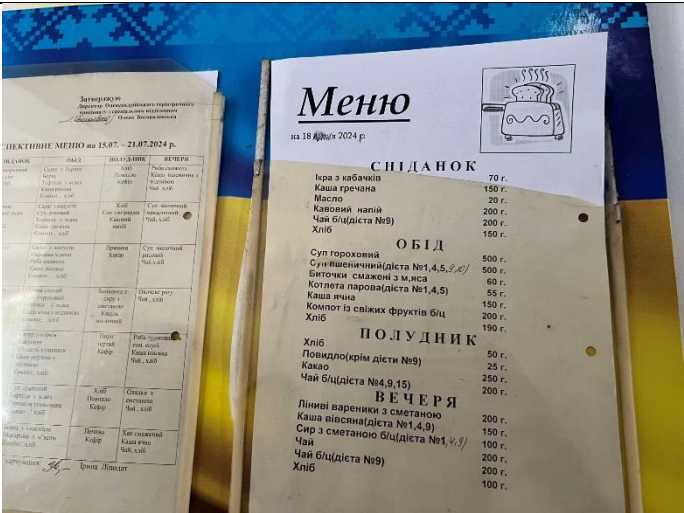

Фото 18

